

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า อนาคตของชาติบ้านเมืองขึ้นอยู่กับเด็กในวันนี้เป็นสำคัญ เขาจะเจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ในลักษณะใดจะเป็นผู้สร้างสรรค์ความเจริญหรือจะเป็นผู้สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองหรือสังคมทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรอบมโนธรรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ซึ่งในปัจจุบันพ่อแม่หรือผู้ปกครองมีความหนักใจอย่างมากในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของตน เพราะหนังสือพิมพ์หลายฉบับได้ลงข่าวเกี่ยวกับความประพฤติของเด็กไปในทางที่ไม่ดี เช่น "นักศึกษาแอบมีวสตูบกัญชาในโรงเรียน"¹ "สองนักศึกษาชิงทรัพย์ไปเที่ยวคัสโก"² "ลูกทรพียิงพ่อคับคาน"³ และ "นักศึกษาหัวข่าฆ่าเศรษฐีหาเงิน"⁴ จากพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ แสดงให้เห็นถึงการขาดจริยธรรมของเด็ก ดังนั้นจึงน่าเป็นห่วงความประพฤติของเด็กทุกวันนี้มากเพราะเด็กจะเป็นผู้รับช่วงทุกสิ่งทุกอย่างไปจากผู้ใหญ่จึงเป็นเรื่องที่ควรขบคิดว่าเราจะอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างไรเพื่อจะให้เขาก้าวไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้มีพระราชดำรัสเนื่องใน

¹"นักศึกษาแอบมีวสตูบกัญชาในโรงเรียน," ไทยรัฐ (12 กุมภาพันธ์ 2524): 16.
²"สองนักศึกษาชิงทรัพย์ไปเที่ยวคัสโก," เคลิวิสต์ (21 พฤษภาคม 2523): 1.
³"ลูกทรพียิงพ่อคับคาน," ดาวสยาม (22 มิถุนายน 2523): 16.
⁴"นักศึกษาหัวข่าฆ่าเศรษฐีหาเงิน," เคลิวิสต์ (3 พฤศจิกายน 2523): 1.

งานปีเด็กสากล พุทธศักราช 2522 พระองค์ได้ทรงกล่าวถึงความสำคัญของการอบรม
เลี้ยงดู ที่พ่อแม่ ผู้ปกครองพึงมีต่อเด็ก คือ

".... เด็กเป็นผู้ที่จะรับช่วงทุกสิ่งทุกอย่างไปจากผู้ใหญ่รวมทั้งภาระความรับผิดชอบ
ในการดำรงรักษาความสงบของประชากรในโลก ดังนั้นเด็กทุกคนจึงสมควรและจำเป็นที่จะ
ต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม ให้มีความสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์
ต่าง ๆ พร้อมทั้งการฝึกหัดขัดเกลาความคิดจิตใจให้ประณีต ให้มีความมั่นคงในคุณค่าความดี
มีความประพฤติเรียบร้อยสุจริตและมีปัญญาฉลาดแจ่มใสในเหตุผล..."¹

จะเห็นได้ว่ากรณีศีลธรรมจรรยาที่ย่อมขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่
ผู้ปกครองเป็นสำคัญ รุจ วังษี กล่าววาทพ่อแม่ผู้ปกครองจะเป็นทั้งครูคนแรกและคนสุดท้าย
และเป็นครูที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นผู้ให้กำเนิด เป็นผู้มีอิทธิพลต่อเด็กทั้งทางกรรมพันธุ์ และ
สิ่งแวดล้อมและเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด คลุกคลีอยู่กับเด็กเป็นประจำและเป็นระยะเวลา นานกว่า
คนอื่น ๆ จึงเข้าใจพื้นฐานอันแท้จริงและเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์
และความเป็นอยู่ของเด็ก ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองจึงมีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุดในด้านความ
ประพฤติ² แต่มีพ่อแม่ผู้ปกครองจำนวนไม่น้อยที่ยกหน้าที่การอบรมบ่มนิสัยให้กับทางโรงเรียน
โดยอาจว่าไม่มีเวลาให้กับเด็กเนื่องจากต้องแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของครอบครัว เด็กที่มา
จากครอบครัวเหล่านี้จึงน่าเป็นห่วงยิ่ง ทั้งนี้ คงเคื่อน พันธุ์นาวัน ได้กล่าวว่า การ
ปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กนั้นควรจะต้องลงมือเสียตั้งแต่เด็กยังเล็ก ๆ อยู่และจะได้ผลดีที่สุด

¹ เสรี เกียรติบรรลือ, ช่องว่างระหว่างวัย (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วน
ไทยอนุเคราะห์ไทย, 2522), หน้าหน้า.

² รุจ วังษี, "ความประพฤติของเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและผู้ปกครอง,"
ประชาศึกษา 2(กันยายน 2515): 12.

ในช่วงอายุ 2-10 ปี¹ คำพังเพยที่ว่า "ไม้อ่อนคั่งง่าย ไม่แกคัคยาก"

ความจำเป็นในการปลูกฝังจริยธรรมให้เกิดขึ้นในเด็กจึงต้องจัดให้ได้อย่างเร่งด่วน และจริงจัง สถาบันที่จะเป็นแหล่งสำคัญในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กได้แก่ครอบครัว โรงเรียนและสังคม ควดยเหตุนี้ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจึงได้เห็นความสำคัญ และเร่งส่งเสริมจริยธรรม ดังจะเห็นได้จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้ระบุจุดมุ่งหมายของการศึกษาไว้ 9 ประการและหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมมี 2 ข้อ คือ

ความมุ่งหมายข้อที่ 1 ให้มีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น มีระเบียบ วินัย มีความเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ศาสนาและหลักธรรม

ความมุ่งหมายข้อที่ 5 ให้มีความมั่นคงและผดุงความเสมอภาค ความสุจริตและความยุติธรรม²

นอกจากนั้นหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ได้กำหนดหัวข้อจริยธรรมไว้ถึง 30 ข้อ³ เพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยอันพึงประสงค์ให้เกิดมีขึ้น

ดังกล่าวนั้นแล้วจะเห็นได้ว่าในแผนการศึกษาแห่งชาติและในหลักสูตรประถมศึกษา ไตรอนุไว้อย่างชัดเจนถึงการมุ่งสร้างและปลูกฝังให้เยาวชนของชาติได้เป็นผู้ที่มีความรู้ควบคู่กับคุณธรรมอันจะนำไปสู่ความเจริญทั้งส่วนตนและประเทศชาติ นอกจากนี้โรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังจริยธรรมให้กับเด็กนักเรียนแล้ว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ก็นับว่ามีบทบาทสำคัญ

¹ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2522), หน้า 33.

² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2520), หน้า 1.

³ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2521), หน้า 263-307.

ไม่น้อยไปกว่าทางโรงเรียน เพราะกว่าเด็กจะได้เข้าโรงเรียน เด็กยอมรับเอาสิ่งต่างๆ ทั้งทางบวกและทางลบ เขาไปมากพอสมควรแล้ว ดังนั้นถ้าเด็กคนใดที่ทางบ้านให้ความรัก ความอบอุ่น ความสนใจและช่วยอบรมบ่มนิสัยปลูกฝังจริยธรรมให้ตั้งแต่เด็กและคอยติดตาม อยู่ตลอดเวลา แม้ว่าจะส่งเด็กเข้าโรงเรียนแล้ว เด็กเหล่านี้ย่อมจะมีพัฒนาการทางการ ใจเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมบ่มนิสัยจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียว อย่างแน่นอน

ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญระหว่างบ้านและโรงเรียนดังกล่าวจึงต้องการจะสำรวจ ความคิดเห็นและความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุตรดิตถ์ว่าจะมีระดับ การใจเหตุผลเชิงจริยธรรมมากน้อยเพียงใด โดยมุ่งศึกษาถึงประเภทของการอบรมเลี้ยงดู อันจะมีผลต่อระดับการใจเหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประเภทของการอบรมเลี้ยงดูและระดับการใจเหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุตรดิตถ์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการใจเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุตรดิตถ์ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับการใจเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชายและ นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุตรดิตถ์ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเดียวกัน

สมมุติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบปล่อยปละละเลย มีระดับการใจเหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเดียวกันมีระดับ การใจเหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขอบเขตดังนี้ คือ
 - 1.1 การไม่ประทุษร้ายต่อร่างกายของบุคคลและสัตว์
 - 1.2 ความเมตตากรุณา
 - 1.3 ความไม่โลภและไมขโมย
 - 1.4 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ
 - 1.5 การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น
 - 1.6 การไม่พูดปด ไม่บิดเบือนไม่อำพรางความจริง การไม่ยุยงให้เกิดความ

แตกแยก ไม่พูดคำหยาบ

- 1.7 ความเป็นผู้มีสติ รู้จักยับยั้งชั่งใจ รู้ลึกผิดชอบชั่วดี
- 1.8 ความขยันหมั่นเพียร
- 1.9 ความกตัญญูกตเวที
- 1.10 ความซื่อสัตย์สุจริต

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาประเภทของการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบคือแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขันและแบบปล่อยปละละเลยกับระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่คัดแปลงจากทฤษฎีของโคลเบอร์ก จากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 4 (ดูรายละเอียดหน้า 17, 18)

3. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุตรธานี ปีการศึกษา 2523 จำนวน 96 คน เป็นชาย 48 คน และหญิง 48 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูประเภทต่าง ๆ และจริยธรรมที่เด็กควรมีในระดับประถมศึกษาจากหนังสือ วารสาร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิดคือ

2.1 แบบสัมภาษณ์ประเภทของการยอมรับเลี้ยงดูเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมีจำนวน 15 ข้อ สร้างขึ้นในขอบเขตของการยอมรับเลี้ยงดู 3 ประเภทคือ แบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบปล่อยปละละเลย ลักษณะของแบบสัมภาษณ์สร้างเป็นสถานการณ์ที่กำหนดให้แล้วให้เด็กเลือกตอบเพียง 1 คำตอบ จาก 3 คำเลือก ซึ่งคำเลือกแต่ละคำจะแทนการยอมรับเลี้ยงดูแต่ละแบบ

2.2 แบบสอบระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม สร้างเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาทางจริยธรรมตามหัวข้อที่กำหนดไว้ทั้งหมด 10 สถานการณ์ ประกอบด้วย รูปภาพ คำอธิบายสถานการณ์ คำถามและคำตอบชนิด 4 คำเลือก ซึ่งคำเลือกแต่ละคำจะแทนระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 4 แล้วนำแบบสัมภาษณ์ประเภทของการยอมรับเลี้ยงดูและแบบสอบระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไปให้บุตรหญิงอายุ 13 ทาน ตรวจสอบความเนื้อหาและการใช้ภาษาเพื่อพิจารณาแก้ไข แล้วนำแบบสัมภาษณ์ประเภทของการยอมรับเลี้ยงดูและแบบสอบระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 3 ที่ไม่ใช้ตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์

3. การเลือกตัวอย่างประชากร สุ่มอำเภอ 8 อำเภอโดยวิธีแบบธรรมดาคแล้ว สุ่มโรงเรียนจากอำเภอเหล่านั้นมาอำเภอละ 1 โรงเรียน รวมเป็น 8 โรงเรียน คอจากนั้นสุ่มตัวอย่างประชากรแบบธรรมดามาโรงเรียนละ 12 คน เป็นชาย 6 คน และหญิง 6 คน รวมเป็น 96 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสัมภาษณ์ประเภทของการยอมรับเลี้ยงดูและแบบสอบระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไปใช้กับตัวอย่างประชากร โดยใช้การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล แล้วทดสอบระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมคนละวันต่อเนื่องกัน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 เปรียบเทียบระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแต่ละแบบ โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

5.2 เปรียบเทียบระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบเดียวกัน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ขอตกลงเบื้องต้น

1. ถือว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้ตอบแบบสัมภาษณ์ประเภทของการอบรมเลี้ยงดูและแบบสอบระดับการไ้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามสภาพและความเป็นจริงทุกประการ
 2. ถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรมาจากครอบครัวที่ผูกครองมีฐานะ อาชีพและระดับการศึกษาคล้ายคลึงกัน
 3. แบบสอบระดับการไ้เหตุผลเชิงจริยธรรมวัดระดับการไ้เหตุผลเชิงจริยธรรมชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 4 ที่คัดแปลงจากทฤษฎีของโคล เบลร์กตามหัวข้อจริยธรรมที่กำหนด 10 หัวข้อ
- ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. เป็นแนวคิดสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับความรับผิดชอบในด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเป็นแนวทางให้เห็นความสำคัญของวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่จะช่วยปลูกฝังจริยธรรมให้เด็กเกิดแก่บุตรหลานของตน
2. เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนนักเรียนในระดับประถมศึกษาให้เข้าใจเด็กดียิ่งขึ้นและจะได้หาวิธีปรับปรุงการสอนเกี่ยวกับจริยธรรมให้เหมาะสม
3. เป็นแนวทางสร้างแบบสัมภาษณ์การอบรมเลี้ยงดูและแบบสอบระดับการไ้เหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งจะนำไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาต่างระดับและต่างสังกัดได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

จริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ซึ่งประกอบด้วยความเห็นอกเห็นใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เมตตา กรุณาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การมีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ ไม่คดโกง เห็นแก่ใจ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เหตุผลในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยยึดหลักการไ้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคล เบลร์ก คือ หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ, หลักการแสวงหารางวัล, หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบและหลัก การทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม

การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การทะนุบำรุงรักษาเด็กให้มีชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัย อันหมายถึงความต้องการทางร่างกาย เช่น การให้อาหาร นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูยัง หมายความว่ารวมถึงการฝึกหัดเด็กในสิ่งที่เกี่ยวกับความรู้สึกรู้จักคิด ความประพฤติและมารยาท ทางสังคม เช่น ฝึกให้เด็กรู้จักรักษาความสะอาด ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบ เป็นต้น

ประเภทของการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ได้ปฏิบัติต่อเด็กและเรียกร่องให้เด็กปฏิบัติต่อตน แยกเป็น 3 แบบคือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่เด็กมีความรู้สึกว่าคุณได้รับการปฏิบัติจากพ่อแม่ด้วยความรัก ความอบอุ่น มีความยุติธรรม ไม่ตามใจหรือเข้มงวดกวดขันจนเกินไป มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก ให้ความร่วมมือกับเด็กตามโอกาสอันควร

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่เด็กมีความรู้สึกว่าพ่อแม่ก้าวร้าวในเรื่องส่วนตัวของตนมากเกินไป ไม่ปล่อยให้ทำอะไรตามความพอใจ เก่งครัดให้ทำตามคำสั่ง ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก ชอบใช้อารมณ์และการลงโทษ

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่เด็กมีความรู้สึกว่าตนไม่ได้รับความรักความเอาใจใส่ดูแลจากพ่อแม่ โดยถูกปล่อยให้ทำอะไรตามใจชอบ ไม่สนใจในพฤติกรรม ไม่ให้ความรักความอบอุ่นสม่ำเสมอ เด็กไม่ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือจากพ่อแม่เท่าที่ควร

นักเรียน หมายถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2523

แบบสัมภาษณ์ประเภทของการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้ในการสัมภาษณ์เด็กนักเรียนเพื่อแยกกลุ่มนักเรียนออกตามประเภทของการอบรมเลี้ยงดู

3 แบบ

แบบสอบระดับการไขเหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ทดสอบกับเด็กนักเรียน ใ้ทราขวามีระดับการไขเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในชั้นใด ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก จากชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 4